

sosialurinn

VIKUSKIFTIÐ

Jákup Frederik Øregaard 70 ár

29. júní varð Jákup Frederik Øregaard, lögtingsformaður, 70 ár. Um lívssyrki hjá honum kann verða skrivað og sagt almikið, tí hann hefur tikið lut í so möngum í samfelagnum gjögnum árin, fæddur og uppvaksin í útróðrarbygdinni Leirvík kom alt hansara lív at snúgvá seg um tað fólk, sum hevði úrkomu sína úr sjónum, og tað hugtók hann eisini í politisku kósini, sum hann valdi at fylgja — og síðani hann í 1940 varð valdur á ting, hevur hansara lutur ikki ligið eftir, tá talan var um at tryggja fiskimanninum og tí fólki, sum livir her á landi, tær bestu umstøðurnar at virka undir og liva undir.

Hann kendi av egnum royndum, hvat tað var at liva í Føroyum undir trongum og korgum korum. Hetta kom at vera styrki hansara í øllum hansara politiska arbeiði, og ei dani í, at hann valdi at fylkjast við Javnaðarflokkinum.

J. Fr. Øregaard hevur alla ta tíð, síðani hann í 1940 trein inn um tinggátt, verið ein av teimum tingmonnunum, sum lurtað hevur verið eftir, og ein teirra, sum var við í möngum nevndum; tá avgerðir skuldu takast og menn skuldu samráðast, var hann aloftast ein av umboðum tingsins og Føroya Javnaðarflokks. Hann er t.d. hin einasti av núverandi tinglimunum, sum var við til tingingarnar um heimastýri fyri Føroyar.

Óg hann er samstundis tann, sum longst hevur sitið á tingi í dag. Hann kom at uppliva hini

høru orrustuárin, tíðina sum eisini á politiska frontinum her heima var meinaleysa hørð millum flokka.

Tað eru mong álitisstørv, sum hann hevur havt um hendi, valdur bæði av tí almenna og privata livinum. Hann hevur ongantið givið seg undan, hevur havt evnini at siggja klárt og verið millum teirra, sum tóku stig til framburð her á landi.

At hann ikki altíð hevur verið púra samdur í teim mongu spurningunum, eisini í egna flokki sínum, sigur eisini frá manni, sum gjølliga viðger dagsins mongu spurningar og mál og treyðugt tekur støðu uttan at vist er, at tað nú er á góðari leið. Hann hevur stutt og greitt røkt starv sitt við skili og skynsemi — eisini tá ið ágangurin hevur verið stóur og harðrendur.

Nú J. Fr. Øregaard hevur rokkið tey sjeiti árin, stendur hann støðugt mitt í lívsyrki sínum, eisini nú við stórum og krevjandi uppgávum. Men hevur hann eina lotu, tá hýsan kemur at landinum, ella lótur gevast at seta kalvalínu, tá er hann strokin av bygdini. Onkur hevur fyrr sagt, at hann hevði verið av dúglastu skiparum okkara, um ikki annað var komið upp í leikin á lívsleiðini; men brúk hevur verið fyrri honum, har hann kom at standa øll síni manndómsár.

Blíðar heilsur við ynskinum um góðan byr fram á lívsleiðini.

Minningarorð um fyrrverandi forsætisráðharra Viggo Kampmann

Fyrrakvöldið fingi vit boðini, at fyrrverandi forsætisráðharri Viggo Kampmann var farin. Hetta mundi fáa mangan føroying at steðga á og hugsa um orsökirnar til, at hesin maður, sum bert var forsætisráðharri í tvey ár, varð so høgt virdur — ikki bert í heimlandi sínum, men víða um í heiminum og eisini her hjá okkum.

Navn hansara verður standandi sum ein varði í danskari politiskari søgu; men eisini í okkara stuttu parlamentarisku søgu síðan seinasta heimsbardaga, tá skapt varð ein frælsari stýrisskipan við størri ábyrgd til okkum sjálvar at fyriskipa egin viðurskipti, standa minni eftir Viggo Kampmann, sum var kendur sum ein teirra við stórar vitan um føroysk viðurskipti og stórum áhuga fyri, at skipanir okkara komu at roynast.

Viggo Kampmann var fæddur 27. júlí 1910 og var sostatt bert 65 ára gamal, nú hann legði frá sær. Hann fekk ungur áhuga fyri samfelagsviðurskiptum og fekk sær aftaná at hava tikið prógv í búskaparfrøði við lærða háskúlan í virki sínum í hagtalstovninum og í búskaparstovninum hjá donsku stjórnini eina slíka vitan um alt tað danska samfelagið, at fáur mundi koma honum nær, tí ikki legði, at Hedtoft og síðan H.C. Hansen valdu hann til figgjarmálaráðharra. Árin fram til 1960 skapti hann slíka virðing um virki sitt, at danski javnaðarflokkurin, tá hann í 1960 var vörðin forsætisráðharri, við valið tá fekk so stóra undirtøku, sum flokkurin ongantið hevur fingið annars aftaná heimsbardagan.

Undrunnarvert, tí hesin maður hevði ikki eins og undan-gongumenninir Stauning, Hedtoft og H.C. Hansen rotur sínar í teirri arbeiðararorslu, sum bar flokkinn uppi, hann var heldur ikki roknaður eins og teir sum hin stóri leiðarin, ið fjöldin kundi skarast um, hann var hin akademiskt útbúni teknokraturn, sum við stóru vitan síni og gleggja heila sínum og fram-skygni sínum og evnum sínum at finna nýggjar møguleikar og loysnir, har aðrir ikki dugdu at hómá loysnir, fekk donsku tjóðina at góðtaka seg sum leiðara, hóast mong hildu, at hann hevði medferð sína og rødd sína imóti.

Kampmann hevði sum figgjarmálaráðharri ómetaliga stóra ávirkan, og var tað hann, sum setti út í kortið alt viðvíkjandi teim mongu broytingunum og nýskapunum, sum eyðkendi hesi ár á vinnuliga og sociala okinum.

Sum røðari var Kampmann ólíkur mongum øðrum politikkarum, sum í røðum teirra kundu hugtaka og vekja, tí teir fingi kenslur at bylgjast í áhoyrarunum; hann talaði til skilið, fekk áhoyraran at hugsa og fata, samstundis sum hann sá fram-yvir og skapti sjónir hjá teim, sum lyddu á.

Ein av mótstøðumonnum hansara, fyrrverandi figgjarmálaráðharri Poul Møller, sigur í minningarorðunum um hann, at hann var so klóður og hevði eitt slíkt minni, at ein skuldi hildið, at í heila hansara var bygt inn bandupptøkutól, sum gjørdi tað óneyðugt, at hann skrivaði sær niður nakað av tí, aðrir søgdu →

